

«مفعول مطلق»

مفعول مطلق مصدری است که غالباً از جنس، ریشه و با فعل جمله اش می باشد و برای تاکید روی انجام فعل و یا بیان نوع وقوع فعل به کار می رود.

مفعول مطلق تاکیدی: نَزَلَ اللهُ تَنْزِيلاً فرشتگان بی شک فرود آورده شدند.

انواع مفعول مطلق: ←

مفعول مطلق نوعی (بیانی): اذکر الله ذكراً كثيراً - خدا را بسیار یاد کنید.

مفعول مطلق تاکیدی، مصدری از فعل جمله است که بر انجام فعل تاکید می کند و صفت یا مضاف الیه ندارد.

اسْتَعْفَرْتُ اللهُ اسْتِغْفَاراً

مفعول مطلق تاکیدی

مفعول مطلق نوعی، مصدری از فعل جمله است که نوع و چگونگی انجام فعل را بیان می کند و صفت یا مضاف الیه دارد.

اسْتَعْفَرْتُ اللهُ اسْتِغْفَارَ الصَّالِحِينَ. اسْتَعْفَرْتُ اللهُ اسْتِغْفَاراً صَادِقاً.

مفعول مطلق نوعی مضاف الیه مفعول مطلق نوعی صفت

ترجمه مفعول مطلق

الف) ترجمه مفعول مطلق تاکیدی

در ترجمه مفعول مطلق قید «حتماً بی شک بی گمان و» «ی آوریم مانند:

كَلَّمَ اللهُ مُوسَى تَكْلِيماً = خدا با موسی (ع) قطعاً سخن گفت.

ترجمه مفعول مطلق نوعی

۱- در ترجمه مفعول مطلق نوعی که (مضاف) واقع شده است از قید (مانند) استفاده می کنیم .

اسْتَعْفَرْتُ اللهُ اسْتِغْفَارَ الصَّالِحِينَ. مانند درستکاران از خدا آمرزش خواستم.

كان الابطالُ يهاجمون العدوَّ مهاجمةً الاسودِ قهرمانان مانند شیران به دشمن هجوم می بردند.

۲- در ترجمه مفعول مطلق نوعی که (موصوف) واقع شده است می توانیم صفت را به صورت قید ترجمه کنیم و نیازی به ترجمه مفعول مطلق نیست.

تَجْتَهُدُ اُمُّ لَتَرْبِيَةَ اَوْلَادِهَا اجْتِهَاداً بِالْعَا مادر برای تربیت فرزندانش بسیار تلاش می کند.

فاصبر صبراً جميلاً به زیبایی صبر کن

انطلق المقاتلون الايرانيون نحو ساحات القتال سريعا

رزمندگان ایرانی به سوی میدان های جنگ به سرعت روانه شدند.

از آنجا که « مفعول مطلق » مطلق « مصدری از فعل جمله است؛ بنابراین آشنایی با مصدرهای یاد شده لازم است:

انواع مصدر فعل های ثلاثی

مصدر فعل های ثلاثی مزید

انواع مصدر:

مصدر فعل های ثلاثی مجرد

مصدر فعل های ثلاثی مزید:

مصدرهای ثلاثی مزید قیاسی هستند، یعنی وقتی که وزن ماضی، مضارع، امر و مصدر یک باب را بلد باشیم؛ با مقایسه کردن، بقیه فعل ها و مصدرهای آن باب را می شناسیم.

برای نمونه وقتی که وزن « اِفْتَعَلَ، يَفْتَعِلُ، اِفْتِعَالٌ » را حفظ باشید، به سادگی می دانید مصدر فعل های اِعْتَرَفَ و اِشْتَرَكَ عبارت است از: اِعْتِرَافٌ و اِشْتِرَاكٌ:

هشت باب قاعده مند ثلاثی مزید:

باب	ماضی	مضارع	مصدر	باب	ماضی	مضارع	مصدر
اِفْتِعَالٌ	اِفْتَحَرَ	يَفْتَحِرُ	اِفْتِخَارٌ	تَفْعِيلٌ	عَلِمَ	يُعَلِّمُ	تَعْلِيمٌ
اِسْتِفْعَالٌ	اِسْتَحْدَمَ	يَسْتَحْدِمُ	اِسْتِخْدَامٌ	تَفَعُّلٌ	تَقَدَّمَ	يَتَقَدَّمُ	تَقَدُّمٌ
اِنْفِعَالٌ	اِنْسَحَبَ	يَنْسَحِبُ	اِنْسِحَابٌ	تَفَاعُلٌ	تَعَارَفَ	يَتَعَارَفُ	تَعَارُفٌ
اِفْعَالٌ	اَرْسَلَ	يُرْسِلُ	اِرْسَالٌ	مُفَاعَلَةٌ	سَاعَدَ	يُسَاعِدُ	مُسَاعَدَةٌ

مصدر فعل های ثلاثی مجرد:

مصدرهای ثلاثی مجرد بی قاعده اند. در اصطلاح گفته می شود این مصدرها «سَمَاعی» هستند یعنی شنیداری اند و باید از قبل شنیده شده باشند؛ مانند: فعل ظَلَمَ که مصدر ثلاثی مجرد آن «ظُلْم» است.

چند مصدر ثلاثی مجرد:

مصدر	مضارع	ماضی		مصدر	مضارع	ماضی
ظَلَمَ	يَظْلِمُ	ظَلَمَ		صَبَرَ	يَصْبِرُ	صَبَرَ
قَرَأَ	يَقْرَأُ	قَرَأَ		ذَكَرَ	يَذْكُرُ	ذَكَرَ
طَارَ	يَطِيرُ	طَارَ		هَجَمَ	يَهْجُمُ	هَجَمَ
عَاشَ	يَعِيشُ	عَاشَ		فَتَحَ	يَفْتَحُ	فَتَحَ
نَامَ	يَنَامُ	نَامَ		خَرَجَ	يَخْرُجُ	خَرَجَ

چند نکته درباره مفعول مطلق:

- ۱- مفعول مطلق باید از مصدر همان فعل باشد.
- ۲- مفعول مطلق جزء ارکان اصلی جمله نیست. و حذف آن آسیبی به ساختار مفهوم جمله نمی رساند.
- ۳- مفعول مطلق را نباید به صورت مفعول ترجمه کرد.